

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

СПЕЦИФІКА АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

Виконала здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Шрам Т.В.

Керівник: к.п.н., доцент Байша К.М.

Хмельницький – 2024 р.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

Освітній рівень другий (магістерський)

Спеціальність 035 «Філологія»

Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

к. філол. н., доцент

Аеліта ЛЕБЕДЄВА

“25” січня 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Шрам Тетяни Валеріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Специфіка англо-українського перекладу наукових текстів галузі економіки

керівник роботи Байша Кіра Миколаївна, к. п. н., доцент,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказами закладу вищої освіти від «19» 10 2023 року № 565-с та «25» 09 2024 року № 501-с.

2. Строк подання студентом роботи 01.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: Об'єктом дослідження виступають особливості наукового тексту галузі економіки. Предметом дослідження є прийоми та особливості перекладу наукових текстів з галузі економіки з англійської мови на українську мову.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Особливості економічного дискурсу. 2. Характеристика наукового текст галузі економіки як об'єкту перекладу. 3. Проблеми перекладу англійських наукових текстів галузі економіки.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/рецензента	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято
Консультант з написання I-III розділів	Кіра БАЙША, к. п. н., доцент	25.01.24	01.10.24
Консультант з нормоконтролю	Кіра БАЙША, к. п. н., доцент	25.01.24	01.11.24

7. Дата видачі завдання 25.01.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми та завдань дослідження	29.01.24 – 11.02.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення методологічної бази та методів дослідження	12.02.24 – 25.02.24	виконано
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, систематизація теоретичних джерел	26.09.24 – 15.10.24	виконано
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір фактичного (ілюстр.) матеріалу	16.10.24 – 31.10.24	виконано
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.24 – 15.11.24	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.24 – 19.11.24	виконано
7.	Оформлення роботи	20.11.24 – 24.11.24	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	25.11.24 – 01.12.24	виконано
9.	Надання роботи на рецензування	02.12.24 – 09.12.24	виконано
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.24	виконано
11.	Захист роботи в ЕК	20.12.24	

Здобувач

_____ **Тетяна ШРАМ**
(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Керівник роботи

_____ **Кіра БАЙША**
(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ	7
1.1. Поняття дискурсу	7
1.2. Економічний дискурс	9
1.3. Поняття адекватності економічних текстів	14
Висновки до розділу 1	16
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОГО ТЕКСТУ ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ ЯК ОБ'ЄКТУ ПЕРЕКЛАДУ	18
2.1. Основні риси наукового стилю	18
2.2. Особливості економічних наукових текстів	25
2.3. Поняття та види перекладацьких трансформацій	28
Висновки до розділу 2	33
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	35
3.1. Основні види трансформацій при перекладі наукових економічних текстів	35
3.1.1. Транскрибування та транслітерація.	35
3.1.2 Калькування.	36
3.1.3 Конкретизація.	38
3.1.4. Генералізація	41
3.1.5. Модуляція	41
3.1.6. Антонімічний переклад	43
3.1.7. Експлікація.	45
3.1.8. Компенсація.	48
3.2. Переклад на рівні лексичних одиниць	52
3.2.1. Переклад загальноновживаної лексики.	56
3.2.2. Переклад абревіатур, акронімів і назв організацій.	58
3.3. Переклад на граматичному рівні	61

3.4. Переклад на стилістичному рівні	67
3.4.1. Переклад фразеологізмів і кліше.	67
3.4.2. Переклад метафор.	70
Висновки до розділу 3	73
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
RESUME	81

ВСТУП

У результаті розвитку міжнародних контактів на всіх рівнях та завдяки їх зростаючій інтенсивності, перекладацька діяльність у всіх своїх різновидах набула небачених раніше масштабів. Науково-технічний прогрес, що охоплює все нові області життя, міжнародна співпраця в різних галузях, очікуваний демографічний вибух та інші найважливіші явища цивілізації призводять до небувалого розвитку різного роду контактів, як між державами, так і між різномовними суспільствами людей. В цих умовах надзвичайно зростає роль перекладу як засобу, що обслуговує економічні, суспільно-політичні, наукові, культурно-естетичні та інші відносини народів.

У зв'язку з останніми змінами у світі економічна тема стала однією з найпопулярніших як для фахівців, так і для людей, напряду не залучених у сферу фінансів, кредиту, грошового обміну і виробництва. Вирішуючи проблему фінансової кризи, економісти, політики та бізнесмени практично всіх країн об'єднали свої зусилля у створенні антикризових програм.

Економічні видання всіх країн публікують статті, огляди, аналітичні повідомлення, останні новини на цю тему. Люди всіх вікових груп і професій активно обговорюють ці новини та висловлюють своє ставлення до них.

Актуальність вибору теми нашого дослідження полягає в тому, що теорія спеціального економічного перекладу, незважаючи на інтерес до неї останніми роками, залишається мало дослідженою і дуже важливою.

Об'єктом дослідження виступають особливості наукового тексту галузі економіки.

Предметом дослідження є прийоми та особливості перекладу наукових текстів з галузі економіки з англійської мови на українську мову.

Практичне значення роботи полягає у можливому використанні результатів дослідження при перекладі економічної літератури з англійської мови на українську.

Мета нашої роботи – виявити мовні особливості перекладу економічних наукових текстів з англійської мови на українську.

Для досягнення цієї мети нами ставляться наступні завдання:

- розглянути поняття дискурсу як основи для виділення особливої сфери використання мови - сфери економіки;
- розглянути поняття економічного дискурсу як області специфічного спілкування;
- вивчити та проаналізувати англomовні економічні наукові тексти;
- визначити прийоми перекладу наукових текстів економічної галузі;
- виявити мовні особливості, характерні для англomовних економічних наукових текстів, виділити ті їхні моменти, які потребують особливої уваги при перекладі.

Дана робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку джерел прикладів. У першому розділі ми розглядаємо поняття дискурсу, тексту, виявляємо особливості економічних текстів, які необхідно враховувати при перекладі. У другому розділі ми розглядаємо науковий текст як об'єкт перекладу. У третьому розділі ми даємо аналіз граматичних, лексичних і стилістичних особливостей англійських економічних текстів та наводимо приклади, що зустрілися нам у досліджених статтях, даємо їхній короткий аналіз. У висновках підсумовуються результати виконаної роботи.

RESUME

As a result of the development of international contacts at all levels and due to their increasing intensity, translation activities in all their varieties have acquired unprecedented scales. Scientific and technical progress, which encompasses new areas of life, international cooperation in various fields, the anticipated demographic explosion, and other crucial phenomena of civilization, lead to the unprecedented development of various types of contacts, both between states and between different language communities. In these conditions, the role of translation as a means that serves economic, socio-political, scientific, cultural-aesthetic, and other relations between nations is significantly increasing.

In connection with recent changes in the world, the economic topic has become one of the most popular for both specialists and people not directly involved in finance, credit, money exchange, and production. Addressing the financial crisis, economists, politicians, and businessmen from virtually all countries have united their efforts in creating anti-crisis programs.

Economic publications in all countries publish articles, reviews, analytical reports, and the latest news on this topic. People of all age groups and professions actively discuss these news items and express their opinions about them.

The relevance of the chosen research topic lies in the fact that the theory of special economic translation, despite the interest in it in recent years, remains poorly studied and very important.

The object of research is the features of scientific texts in the field of economics.

The subject of research is the methods and peculiarities of translating scientific texts in the field of economics from English into Ukrainian.

The practical significance of this work lies in the possible use of the research results when translating economic literature from English into Ukrainian.

The aim of our work is to identify the linguistic features of translating economic scientific texts from English into Ukrainian.

To achieve this aim, we set the following tasks:

- to consider the concept of discourse as a basis for highlighting a special sphere of language use - the economic sphere;
- to consider the concept of economic discourse as an area of specific communication;
- to study and analyze English-language economic scientific texts;
- to determine the methods of translating scientific texts in the economic field;
- to identify the linguistic features characteristic of English-language economic scientific texts and highlight those aspects that require special attention during translation.